

USNESENÍ

Krajský soud v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Lukáše Páchy a soudců Mgr. Jiřího Kopeckého a JUDr. Ivy Trávníčkové, Ph.D., v exekuční věci

oprávněného: **CG HOLDING, s.r.o.**, IČO 24657344
sídlem Anny Letenské 34/7, Praha 2
zastoupený advokátem JUDr. Petrem Hromkem, Ph.D.
sídlem Vinohradská 34/30, Vinohrady, Praha

proti
povinnému: [REDACTED], narozený dne [REDACTED]
s evidenční adresou trvalého pobytu [REDACTED]
[REDACTED]

pro 3.616,50 Kč s příslušenstvím,

k odvolání oprávněného proti usnesení soudní exekutorky JUDr. Ingrid Švecové, Exekutorský úřad Praha 3, ze dne 14. 8. 2024, č. j. 091 EX 11374/10-87,

takto:

- I. Usnesení soudní exekutorky se v odvoláním napadeném výroku IV **potvrzuje**.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů odvolacího řízení.

Odůvodnění:

1. Soudní exekutorka svým usnesením zastavila exekuci (výrok I); dále rozhodla, že se náklady exekuce určují ve výši 7.865 Kč, které je povinen uhradit povinný, a na něž se započítává dosud vymožené plnění (výrok II); sama sobě za úkony spojené se zastavením exekuce přiznala paušální náhradu nákladů exekuce ve výši 907,50 Kč s tím, že tuto paušální náhradu je soudní exekutorka povinna uhradit Česká republika prostřednictvím Okresního soudu v Pardubicích ve lhůtě čtyř měsíců od právní moci tohoto usnesení (výrok III) a povinnému uložila povinnost nahradit oprávněnému na nákladech částku 1.936 Kč do tří dnů od právní moci tohoto usnesení k rukám oprávněného (výrok IV).
2. Dle odůvodnění napadeného usnesení soudní exekutorka vycházela z toho, že exekuční řízení bylo v dané věci zahájeno dne 29. 11. 2010 (z exekučního spisu se podává že k exekučnímu návrhu původního oprávněného T-Mobile Czech Republic, a.s., na jehož místo vstoupil na základě usnesení soudní exekutorky ze dne 24.8.2023, č.j. 91 EX 11374/10-76, do řízení současný oprávněný), právní moc usnesení o nařízení exekuce nastala dne 18. 1. 2011 a za posledních šest let nedošlo ani k částečnému uspokojení vymáhané povinnosti, přičemž exekuci nebyla postižena nemovitá věc – tzv. doba bezvýsledného vedení exekuce, a to včetně zohlednění dob podle § 55 odst. 12 zákona č. 120/2001 exekučního řádu (dále také jen e.ř.), ve kterých lhůty podle § 55 odst. 7 a 11 e.ř. neběží. Oprávněný na výzvu, která mu byla doručena dne 7. 7. 2024, ve stanovené 30denní lhůtě sdělil, že se zastavením exekuce souhlasí. Soudní exekutorka proto postupovala podle § 55 odst. 7 e.ř. a exekuci zastavila.
3. Dále určila náklady bezvýsledné exekuce v částce 7.865 Kč, tedy ve výši minimální odměny a paušální náhrady hotových výdajů podle § 11 odst. 2 vyhl. č. 330/2001 Sb., ve spojení s článkem II vyhlášky č. 441/2016 Sb. (odměna soudního exekutora) a podle § 13 odst. 1 vyhlášky č. 330/2001 Sb. (paušální náhrada hotových výdajů), vše zvýšené o 21 % DPH.

Shodu s prvopisem potvrzuje [REDACTED].

4. Výrok, jímž si soudní exekutorka přiznala náhradu za úkony spojené se zastavením exekuce ve výši 907,50 Kč, odůvodnila § 55 odst. 7, 8, 10 nebo 11 e.ř., podle kterého má soudní exekutor právo na paušální náhradu nákladů ve výši 750 Kč zvýšenou o 21 % DPH, tedy na částku 907,50 Kč, kterou hradí Česká republika reprezentovaná příslušným okresním – exekučním soudem.
5. Oprávněnému pak s odkazem na § 87 odst. 2 ve spojení s § 89 e.ř. přiznala právo na náhradu nákladů řízení ve výši 1.936 Kč představovanou náklady na jeho právní zastoupení v podobě odměny advokáta za 2 úkony právní služby (převzetí a přípravu zastoupení a sepsání návrhu na zahájení řízení, při tarifní hodnotě 3.616,50 Kč) ve výši 500 Kč (§ 7 bod 3, § 8 odst. 1 ve spojení s § 11 odst. 2 písm. e/ vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu, dále také jen AT), dále 2 režijní paušály po 300 Kč (§ 13 odst. 3 AT) a náhradu za 21 % DPH (§ 137 odst. 3 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu (dále také jen o.s.ř.)).
6. Proti tomuto usnesení podal oprávněný odvolání, a to pouze proti jeho nákladovému výroku IV. Domáhal se jeho změny a přiznání odměny i za třetí úkon právní služby spočívající v sepsu a podání vyjádření – souhlasu oprávněného se zastavením exekuce. Podstatou jeho obšírné argumentace bylo, že idea o komunikaci advokáta se soudy či exekutorskými úřady bez nároku na honorář, že má připravovat a sepisovat odpovědi na úřední výzvy exekučního soudu či soudního exekutora zdarma, odporuje zákonnému principu, že je zcela vyloučeno, aby existovala práce advokáta, která není honorována, a to bez ohledu na to, zda jde o úřední korespondenci jednoduchou či složitou. Navrhl změnu napadeného výroku tak, že oprávněnému bude přiznána náhrada nákladů řízení za 3 úkony právní služby – převzetí a přípravu zastoupení, sepsu a podání exekučního návrhu a vyjádření souhlasu se zastavením exekuce, to spolu s režijním paušálem a náhradou za 21 % DPH.
7. Povinný se k odvolání nevyjádřil.
8. Soudní exekutorka k odvolání oprávněného vysvětlovala, že prosté sdělení oprávněného o souhlasu se zastavením exekuce formulované jednou větou nepovažovala za úkon právní služby, za který by měla náležet odměna podle advokátního tarifu ve smyslu § 11 odst. 2 písm. e/ nebo odst. 3 AT. Současně sdělila, že z úřední činnosti již nyní ví, že některé odvolací soudy takové vyjádření oprávněného se zastavením exekuce považují za úkon právní služby. Má ale za to, že takový výklad není ani v rámci odvolacích soudů jednotný.
9. Odvolací soud přezkoumal odvoláním napadený výrok IV usnesení soudní exekutorky podle § 55c e.ř. ve spojení s § 212, § 212a o.s.ř. a dospěl k následujícím závěrům.
10. Otázka nákladů exekučního řízení mezi oprávněným a povinným v případě zastavení exekuce podle § 55 odst. 7 a násl. e. ř. není v těchto ustanoveních výslovně upravena. Odvolací soud eviduje na tuto problematiku různé právní názory, včetně možnosti aplikace ust. § 87 a násl. e. ř. a rozhodování podle zásad zavinění. Ministerstvo spravedlnosti České republiky ve svém stanovisku k přiznávání náhrady nákladů oprávněných při zastavování tzv. bezvýsledných exekucí dle § 55 odst. 7 až 13 e. ř. dospělo k závěru, že oprávněný, který zastavení exekuce pro bezvýslednost nezavinil, má nárok na náhradu nákladů řízení, a to vůči povinnému. Současně ale uvádí, že nelze vyloučit, že soudní exekutor v konkrétním případě neshledá zavinění za zastavení exekuce na straně žádného z účastníků řízení a k přiznání náhrady nákladů oprávněnému při zastavování exekuce pro tzv. bezvýslednost proto nepřistoupí. Citované stanovisko ministerstva vychází z předpokladu, že důvod pro zastavení exekuce pro její bezvýslednost dle § 55 odst. 7 až 13 e. ř. není totožný s důvodem pro zastavení exekuce pro nemajetnost dle § 268 odst. 1 písm. e/ o. s. ř., avšak je podobný, a proto na ni lze aplikovat judikaturu soudů týkající se zastavení exekuce pro nemajetnost.
11. JUDr. Martina Kasíková v komentáři k Exekučnímu řádu z nakladatelství C.H.BECK dospívá k závěru, že oprávněný, který zastavení exekuce pro bezvýslednost nezavinil, má zásadně nárok na náhradu nákladů řízení vůči povinnému, a to za celou prováděnou exekuci. Naproti tomu JUDr. Karel Svoboda ve svém komentáři (k téže normě rovněž pro nakladatelství C.H.BECK) vyjadřuje

Shodu s prvopisem potvrzuje [REDACTED].

názor, že ze smyslu odst. 13 též plyne, že mezi oprávněným a povinným bude při zastavení exekuce postupem podle § 55 odst. 7 až 13 v zásadě rozhodnuto tak, že vůči sobě nemají právo na náhradu nákladů exekuce. Nemá totiž význam ve vztahu k povinnému vyrobít další nevykonatelný exekuční titul.

12. Odvolací soud se v tomto směru přiklání k poslednímu citovanému názoru, jenž bere v potaz smysl a cíl právní úpravy zastavení bezvýsledných exekucí. Je jím snížit počet těch exekucí, které jsou po určitém zákonem definovanou dobu vedeny tzv. marně. Jde o jistou podobu s rozhodnutím insolvenčního soudu o osvobození dlužníka od placení pohledávek v rozsahu, v němž dosud nebyly uspokojeny (§ 414 a § 415 zákona č. 182/2006 Sb., insolvenčního zákona, dále jen „insolvenční zákon“).
13. Pro poměry oddlužení Nejvyšší soud České republiky v rozsudku ze dne 31. 3. 2015, sp. zn. 29 ICdo 62/2014, publikovaném ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek pod č. R 85/2015, vyložil, že osvobození podle § 414 insolvenčního zákona se vztahuje i na pohledávku náhrady nákladů řízení, která je příslušenstvím pohledávky, ač tuto pohledávku nelze přihlásit do insolvenčního řízení ani jako pohledávku vázanou na splnění odkládací podmínky. Odchýlil se tak od obecných pravidel nalézacího řízení, dle nichž má nárok na náhradu nákladů řízení základ v procesním právu a vzniká až pravomocným rozhodnutím, jež má konstitutivní povahu (srov. R 146/2011). Obdobně v rozsudku ze dne 30. 11. 2015, sp. zn. 29 NSCR 110/2015, Nejvyšší soud na tomto právním názoru ohledně povahy pohledávky na náhradu nákladů řízení, jež je příslušenstvím pohledávky přihlašované do insolvenčního řízení, setrval, když vyložil, že není rozhodné, kdy nabylo právní moci soudní rozhodnutí, které přiznává nárok na náhradu nákladů řízení. Podstatné pro posouzení je to, kdy vznikla sama pohledávka, jejímž příslušenstvím jsou dané náklady řízení. Výše uvedené principy dovolací soud shrnul v rozsudku ze dne 19. 9. 2019, sp. zn. 29 ICdo 79/2018, v němž uzavřel, že příslušenství pohledávky (byť vzniká později právní mocí soudního rozhodnutí o přiznání náhrady nákladů řízení), nemůže mít z hlediska možnosti uspokojení pohledávky (jistiny) a jejího případného exekučního vymožení jiné (lepší) pořadí, než pohledávka (jistina) samotná.
14. Ústavní soud ve svém usnesení ze dne 12. 1. 2016, sp. zn. IV. ÚS 2872/15, aproboval ten právní názor, že postup soudního exekutora, který výrokem o náhradě nákladů řízení založí po splnění oddlužení úpadce nový exekuční titul, jde přímo proti smyslu oddlužení a zcela devalvuje pravidla insolvenčního řízení, neboť vytváří nové dluhy pro oddluženého povinného.
15. Ilustrativní je pak i závěr Ústavního soudu obsažený v jeho nálezu ze dne 10. 1. 2018 ve věci sp. zn. II.ÚS 502/17, podle něhož smyslem institutu oddlužení je sanační způsob řešení úpadku umožňující, aby dlužník byl po jeho úspěšném provedení skutečně "oddlužen". Děje se tak cestou osvobození dlužníka od placení pohledávek zahrnutých do oddlužení, v rozsahu, v němž dosud nebyly uspokojeny, jakož i pohledávek, které nebyly věřiteli vůbec uplatněny přihláškou pohledávky, ačkoli takto uplatněny být mohly (§ 414 insolvenčního zákona). Insolvenční zákon (ani exekuční řád) z tohoto pravidla nestanoví pro případ pohledávky soudního exekutora, který bude usilovat o úhradu nákladů exekuce, žádnou výjimku. Za této situace je jediným ústavně souladným výkladem takový výklad, že osvobození dle § 414 odst. 1 insolvenčního zákona se vztahuje i na pohledávku, kterou nelze uspokojit jinak než její přihláškou do insolvenčního řízení. Ústavní soud v tomto směru akceptuje i právní názor Nejvyššího soudu, podle něhož „pohledávka, na kterou se vztahuje rozhodnutí o osvobození dlužníka od placení, vydané podle § 414 odst. 1 insolvenčního zákona, v neuhrazeném rozsahu nezaniká, v soudním či jiném řízení ji však již nelze věřiteli přiznat a ve vykonávacím řízení má taková pohledávka stejný režim, jako promlčená pohledávka.“
16. Odvolací soud na základě citovaných východisek dospěl k závěru, že přes neexistenci řešení způsobu rozhodnutí o nákladech mezi oprávněným a povinným v ust. § 55 odst. 7 až 13 e. ř., je třeba jej vyložit tak, že není pochyb o tom, že oprávněný (aktivně) nezavinil zastavení exekuce a není mu tak možné přičítat důvody zastavení. Současně ale není smyslem, aby v souvislosti se zastavením marné (nevymožitelné) exekuce byla povinnému zakládána nějaká nová platební

Shodu s prvopisem potvrzuje [REDACTED].

povinnost, ačkoliv se jinak odpírá oprávněnému možnost pokračovat v exekuci postižením majetku povinného. Bez přehlednutí nelze ponechat ani ten moment, že takové náklady jsou spjaty s pohledávkou (jde o její příslušenství ve smyslu ust. § 513 o.z.), pro kterou byla exekuce vedena a měla by si proto podržet její režim.

17. Tento závěr odvolací soud přijímá i přes skutečnost, že zastavení exekuce pro bezvyslednost podle § 55 odst. 7 až 11 e. ř. nemá tytéž následky jako osvobození od pohledávek podle pravidel insolvenčního zákona, příslušnou pohledávku lze teoreticky (pokud již není promlčena, a proto by tu byl jiný důvod k zastavení exekuce) opět uplatnit v rámci nuceného výkonu rozhodnutí či exekuci. Tuto nekoncepčnost odvolací soud ale přisuzuje legislativní nedokonalosti autorů z.č. 286/2021 Sb., neboť o smyslu této úpravy snad nelze mít pochybnosti, tedy že v případě dlouhodobě neúspěšných exekucí mají být tyto zastaveny, aniž by současně měly být zakládány nové těžko vymožitelné pohledávky na nákladech řízení.
18. Odvolací soud má tak za to, že by bylo namíste výjimečně s ohledem na smysl právní úpravy zastavení bezvysledných exekucí nepřiznat oprávněnému náhradu nákladů řízení vůči povinnému, jinými slovy, rozhodnout, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. Současně si je odvolací soud ale vědom vývoje rozhodovací praxe Ústavního soudu, týkající se respektování zásady zákazu reformace in peius (tedy k tíži odvolatele) v civilních řízeních. Dosud byla taková praxe Ústavního soudu, který v nálezu ze dne 10. 4. 2024, sp. zn. I. ÚS 1238/23, dospěl k závěru, že změní-li odvolací soud, v řízení o odvolání jediného účastníka řízení, rozhodnutí soudu prvního stupně o nákladech řízení před soudem prvního stupně v neprospěch tohoto účastníka, rozhodne v rozporu se zásadou zákazu reformace in peius, která byť není výslovně vyjádřena zákonem, platí v občanském soudním řízení jako důsledek zásady dispoziční platící pro podání odvolání a navazující řízení, dovoluje-li to povaha řízení a konkrétní procesní situace. Nerespektování této zásady bez náležitého důvodu představuje porušení čl. 36 odst. 1 ve spojení s čl. 37 odst. 3 Listiny základních práv a svobod, a to zejména za situace, zvýhodní-li se bez náležitého důvodu postavení účastníka řízení, který odvolání řádně nepodal. K tomuto závěru se pak ústavní soud přihlásil v nálezu ze dne 10. 7. 2024, sp. zn. II. ÚS 1145/24.
19. Podle této praxe odvolací soud nemohl, za situace, kdy odvolání proti rozhodnutí soudního exekutora podal pouze oprávněný, změnit jeho postavení k horšímu tím, že by změnil tento závislý výrok o náhradě nákladů řízení mezi účastníky. To přesto, že tak v minulosti krajský soud postupoval veden tím, že podle § 212 písm. c) o.s.ř. není odvolací soud vázán mezemi, ve kterých se odvolatel domáhá přezkoumání rozhodnutí, jestliže z právního předpisu vyplývá určitý způsob vypořádání vztahu mezi účastníky. Byť se jedná o procesní předpis, občanský soudní řád v § 142 a násl. o.s.ř. upravuje způsoby rozhodnutí o náhradě nákladů řízení mezi účastníky a v § 151 odst. 1 o.s.ř. stanoví, že o povinnosti k náhradě nákladů řízení rozhodne soud bez návrhu v rozhodnutí, jímž se řízení u něho končí. V dalších odstavcích tohoto ustanovení pak uvádí zásady rozhodování o náhradě nákladů řízení.
20. Takový postup ostatně aproboval i Nejvyšší soud ČR např. v usnesení ze dne 3. 6. 2024, č. j. 24 Cdo 697/2024-585, v němž vyložil, že princip zákazu reformace in peius se (ačkoliv to není výslovně upraveno zákonem) tradičně v civilním procesu uplatňuje. Neplatí však v řízení, která bylo možné zahájit i bez návrhu, neboť v nich soud není vázán mezemi, ve kterých se odvolatel domáhá přezkoumání rozhodnutí soudu prvního stupně, když takovému přezkumu nemůže bránit ani uplatňování zákazu reformace in peius (srov. § 28 odst. 2 z.ř.s.). Řízení o stanovení odměny opatrovníka soud může zahájit i bez návrhu; uvedené platí nejen tehdy, je-li takové řízení vedeno samostatně, ale i v případě, že takové řízení probíhá v rámci jiného řízení; pro uplatnění zákazu reformace in peius není významné, zda řízení o stanovení odměny opatrovníka probíhá v rámci jiného řízení, které lze zahájit jen na návrh, protože o odměně opatrovníka soud rozhodne i bez návrhu (bez toho, že by opatrovník musel nárok na svou odměnu výslovně u soudu uplatnit). I když řízení o úschovách lze zahájit jen na návrh, o odměně opatrovníka ustanoveného některému z účastníků tohoto řízení soud rozhoduje i bez návrhu; zákaz reformace in peius se proto při takovém rozhodování nemůže uplatnit.

Shodu s prvopisem potvrzuje [REDACTED].

21. Právě z důvodu přesvědčení, že při rozhodování o nákladech řízení účastníků, o nichž musí soud rozhodnout i bez návrhu, se proto v takovém případě neuplatní zákaz reformace in peius, měnil dříve odvolací soud rozhodnutí soudního exekutora i v této části v neprospěch odvolatele, i odvolal-li se jen on sám, pokud byly tyto náklady mezi oprávněným a povinným v řízení o zastavení marné exekuce přiznány. Odvolací soud v těchto otázkách dospíval k závěru, že přes neexistenci řešení způsobu rozhodnutí o nákladech mezi oprávněným a povinným v ust. § 55 e.ř., je třeba jej vyložit tak, že není pochyb o tom, že oprávněný nezavinil zastavení exekuce a není mu tak možné přičítat důvody zastavení. Současně ale není smyslem, aby v souvislosti se zastavením marné (nevymožitelné) exekuce byla povinnému zakládána nějaká nová platební povinnost. Odvolací soud měl za to, že je třeba postupovat podle § 89 e.ř. ve spojení s § 150 o.s.ř. a výjimečně s ohledem na smysl právní úpravy zastavení bezvýsledných exekucí nepřiznat oprávněnému náhradu nákladů řízení vůči povinnému, jinými slovy rozhodnout, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.
22. Současně je odvolacímu soudu známo aktuální stanovisko pléna Ústavního soudu ze dne 5. 3. 2025, sp. zn. Pl. ÚS-st. 60/24, podle něhož změní-li odvolací soud výrok soudu prvního stupně o nákladech občanského soudního řízení v neprospěch odvolatele, neporuší tím jeho práva zaručená čl. 36 odst. 1 a čl. 37 odst. 1 Listiny základních práv a svobod.
23. Odvolací soud nakonec zvážil tu okolnost, že řízení o zastavení bezvýsledné exekuce bylo zahájeno za takové praxe Ústavního soudu, která změnu nákladů civilního řízení odvolacím soudem v neprospěch odvolatele nepřipouštěla. Proto z důvodu právní jistoty oprávněného k takové změně nákladového výroku, která by zhoršila postavení oprávněného, jako odvolatele, nepřiznáním žádné náhrady nákladů řízení, nepřistoupil. O to více, že povinný proti tomuto nákladovému výroku nijak nebrojil. Současně je ale odvolací soud přesvědčen, že požadavek oprávněného na přiznání odměny za úkon právní služby vyjádření se k výzvě, zda souhlasí se zastavením bezvýsledné exekuce, a to včetně přiznání režijního paušálu a náhrady 21 % DPH, tedy náhrady nákladů vyšší než oprávněnému přiznalo napadené rozhodnutí soudní exekutorky, s ohledem na smysl právní úpravy zastavení bezvýsledných exekucí, přiznat nelze, a je v tomto směru třeba postupovat podle § 89 e.ř. ve spojení s § 150 o.s.ř. a výjimečně takovou část náhrady nákladů řízení vůči povinnému oprávněnému nepřiznat.
24. Z těchto důvodů odvolací soud odvoláním napadený výrok IV usnesení soudní exekutorky podle § 219 o.s.ř. jako věcně správný potvrdil.
25. O náhradě nákladů odvolacího řízení bylo rozhodnuto podle § 224 odst. 1 ve spojení s § 142 odst. 1 o.s.ř., kdy procesně úspěšnému povinnému žádné náklady v odvolacím řízení nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí není odvolání ani dovolání přípustné.

Pardubice 31. března 2025

Mgr. Lukáš Pácha v. r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje [redacted].